

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

2023 оны 12 дугаар сарын 25
№48 (1296)

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ТАМГЫН ГАЗАР

ГАРЧИГ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

617. Элчин сайдыг эгүүлэн татах,
тохоон томилох тухай Дугаар 114 3803

618. Элчин сайдыг эгүүлэн татах,
тохоон томилох тухай Дугаар 115 3803

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

619. Журам батлах тухай Дугаар 344 3804

620. Журам шинэчлэн батлах тухай Дугаар 354 3811

621. Журам батлах тухай Дугаар 361 3820

622. Дүрэм батлах тухай Дугаар 362 3825

623. Өргөн нэвтрүүлэг хөгжүүлэх сангийн дүрэм,
сан бүрдүүлэх, сангийн хөрөнгийг зарцуулах
журмыг батлах тухай Дугаар 364 3834

624. Журам шинэчлэн батлах тухай Дугаар 401 3844

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2023 оны 08 дугаар
сарын 23-ны өдөр

Дугаар 114

Улаанбаатар
хот

Элчин сайдыг эгүүлэн татах, тохоон томилох тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Гучин гуравдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 5 дахь заалт, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэг, Дипломат албаны тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ЗАРЛИГ БОЛГОХ нь:

Монгол Улсаас Япон Улсад суугаа Онц бөгөөд Бүрэн эрхт Элчин сайд Дамбадаржаагийн Батжаргалыг эгүүлэн татаж, Монгол Улсаас Япон Улсад суух Онц бөгөөд Бүрэн эрхт Элчин сайдаар Банзрагчийн Баярсайханыг томилсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ**

**УХНААГИЙН
ХҮРЭЛСҮХ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2023 оны 08 дугаар
сарын 23-ны өдөр

Дугаар 115

Улаанбаатар
хот

Элчин сайдыг эгүүлэн татах, тохоон томилох тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Гучин гуравдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 5 дахь заалт, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэг, Дипломат албаны тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ЗАРЛИГ БОЛГОХ нь:

Монгол Улсаас Бүгд Найрамдах Албани Улсад суугаа Онц бөгөөд Бүрэн эрхт Элчин сайд Цэрэндоржийн Жамбалдоржийг эгүүлэн татаж, Монгол Улсаас Бүгд Найрамдах Албани Улсад суух Онц бөгөөд Бүрэн эрхт Элчин сайдаар Цэрэндоржийн Нарантунгалагийг томилсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ**

**УХНААГИЙН
ХҮРЭЛСҮХ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 09 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Дугаар 344

Улаанбаатар
хот

Журам батлах тухай

Хүнсний тухай хуулийн 6.2-т заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Стратегийн хүнсний улирлын нөөц бүрдүүлэх, зарцуулах журам”-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Стратегийн хүнсний улирлын нөөц бүрдүүлэхэд шаардагдах зардлыг жил бүрийн орон нутгийн төсвийн төсөлд тусган шийдвэрлүүлж байхыг аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт даалгасугай.

3.Нийслэлийн хүн амын хэрэгцээнд зориулан 2024 онд нөөцийн мах бэлтгэхтэй холбогдуулан 2023 оны 10-12 дугаар сард аж ахуйн нэгжүүдэд олгох зээлийн хүүгийн хөнгөлөлтийг Монголбанкны бодлогын хүүтэй уялдуулах замаар шаардагдах хөрөнгийн эх үүсвэрийг батлагдсан төсвийн багцдаа зохицуулалт хийж шийдвэрлэхийг Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд Х.Болорчулуунд зөвшөөрсүгэй.

4.Журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, хяналт тавьж ажиллахыг Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд Х.Болорчулуунд үүрэг болгосугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

**ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ,
ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН САЙД**

Х.БОЛОРЧУЛУУН

Засгийн газрын 2023 оны 09 дүгээр
сарын 13-ны өдрийн 344 дүгээр
тогтоолын хавсралт

СТРАТЕГИЙН ХҮНСНИЙ УЛИРЛЫН НӨӨЦ БҮРДҮҮЛЭХ, ЗАРЦУУЛАХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Хүн амын хүнсний хангамж, хүртээмжийг тогтвортой хангах зорилгоор стратегийн хүнсний улирлын нөөц (цаашид “нөөц” гэх)-ийг бүрдүүлэх, зарцуулахад энэ журмыг баримтална.

1.2.Энэ журмыг аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нутаг дэвсгэрийнхээ хүн амыг стратегийн хүнсээр тогтвортой, хүртээмжтэй хангах, улирлын нөөц бүрдүүлэх, зарцуулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхэд дагаж мөрдөнө.

1.3.Нөөц бүрдүүлэх, зарцуулах үйл ажиллагааг зохион байгуулахад хүнсний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага мэргэжил арга зүйн зөвлөмж, нэгдсэн удирдлагаар хангана.

1.4.Энэ журам гамшгийн үеийн нөөц бүрдүүлэх, зарцуулах үйл ажиллагаанд хамаарахгүй.

Хоёр.Нөөц бүрдүүлэлт, хадгалалт

2.1.Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нь харьяалах нутаг дэвсгэрийнхээ онцлог, цаг агаар, уур амьсгал болон үйлдвэр, хадгалах агуулахын багтаамж, хүн амын тоо, өсөлт, бууралтыг харгалзан хэрэгцээ, эрэлт, нийлүүлэлттэй уялдуулан Хүнсний тухай хуулийн 3.1.6-д заасан хүнсний нөөцийг бүрдүүлэх ажлыг дараах байдлаар зохион байгуулна:

2.1.1.харьяалах нутаг дэвсгэртээ бүрдүүлэх болон бусад аймаг, нийслэлээс авах нөөцийн нэр төрөл, тоо хэмжээг энэ журмын 1 дүгээр хавсралтад заасан хүснэгтийн дагуу тогтоох;

2.1.2.бусад аймаг, нийслэлд нийлүүлэх боломжтой нөөцийн нэр төрөл, тоо хэмжээг энэ журмын 2 дугаар хавсралтад заасан хүснэгтийн дагуу тогтоох;

2.1.3.дараа жилийн бэлтгэх нөөцийн нэр төрөл, тоо хэмжээний саналыг өмнөх жилийн нөөцийн зарцуулалтын тайлангийн хамт хүнсний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад жил бүрийн 04 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор ирүүлэх.

2.2. Хүнсний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага аймаг, нийслэлээс ирүүлсэн саналыг нэгтгэж, улсын хэмжээнд бүрдүүлэх нөөцийн мэдээллийг гаргах бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд Засгийн газарт танилцуулж нөөцийн нэр төрөл, тоо хэмжээг тогтоож болно.

2.3. Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нь тогтоосон тоо хэмжээний нөөцийг бүрдүүлэхэд шаардагдах санхүүжилтийг орон нутгийн тухайн жилийн төсөвт тусгуулах арга хэмжээг авна.

2.4. Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нь тухайн орон нутгийн нөөц бэлтгэх боломжтой бэлтгэн нийлүүлэгчтэй холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн сонгон шалгаруулалтын үндсэн дээр гэрээ байгуулан нөөц бүрдүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулна.

2.5. Энэ журмын 2.4-т заасан нөөц бүрдүүлэх үйл ажиллагааг зээлийн хүүгийн хөнгөлөлт буюу татаас, эсхүл Хүнсний тухай хуулийн 8.5-д заасны дагуу урамшуулал өгөх хэлбэрээр дэмжлэг үзүүлж болно.

2.6. Энэ журмын 2.4-т заасан гэрээнд нөөцийн нэр төрөл, тоо хэмжээ, чанар, аюулгүй байдлын үзүүлэлт, бэлтгэх болон худалдах хугацаа, борлуулалтын төлөвлөгөө, хуваарь, эрсдэлээс шалтгаалан гэрээний заалт үл биелэгдэх нөхцөл үүсэх, түүнээс гарах үр дагавар, хариуцлагын талаар тусгасан байна.

2.7. Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нь бэлтгэсэн нөөцийн мэдээллийг доор дурдсан хугацаанд хүнсний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад ирүүлнэ:

2.7.1. мах, ундны усны нөөцийн мэдээллийг дараа оны 02 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор;

2.7.2. сүүний нөөцийн мэдээллийг тухайн жилийн 10 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор;

2.7.3. улаанбуудай, тарианы үр, гурилын нөөцийг тухайн жилийн 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор.

2.8. Хүнсний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь энэ журмын 2.7-д заасан мэдээллийг нэгтгэн холбогдох байгууллага, иргэдийг мэдээллээр хангаж ажиллана.

Гурав. Шаардлага

3.1. Бэлтгэн нийлүүлэгч нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

3.1.1. Хүнсний тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1, 10.3, Эрүүл ахуйн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1, 7.3, 7.4, 7.5-д заасан шаардлагыг бүрэн хангах;

3.1.2. Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1, 10.3-т заасан үүргийг биелүүлэх.

3.2. Нөөц нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

3.2.1. Эрүүл ахуйн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.4, 8.5, 8.6-д заасан шаардлагыг хангах;

3.2.2. Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1, 12.4-т заасан шаардлагад нийцсэн байх.

Дөрөв. Нөөцийг хадгалах

4.1. Бэлтгэсэн нөөцийг Монгол Улсын болон олон улсын стандарт, техникийн зохицуулалтын шаардлагад нийцсэн агуулахад хадгална.

4.2. Бэлтгэсэн нөөцийг бэлтгэн нийлүүлэгчтэй байгуулсан гэрээний үндсэн дээр түүний агуулахад хадгалж болно.

Тав. Зарцуулалт

5.1. Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нь бэлтгэсэн нөөцийг стандартын шаардлага хангасан байр бүхий тухайн орон нутгийн хүнсний чиглэлийн худалдаа эрхлэгч иргэн, аж ахуйн нэгжтэй гэрээ байгуулан худалдах замаар зарцуулалтыг зохион байгуулна.

5.2. Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нь нөөц зарцуулах үйл ажиллагааны явцын (худалдсан тоо хэмжээ, үнэ, нөөцийн үлдэгдэл гэх мэт) мэдээг худалдаж эхэлсэн хугацаанаас эхлэн 14 хоног тутамд хүнсний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад ирүүлнэ.

5.3. Хүнсний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь нөөцийн мэдээлэлд үндэслэн боломжит нөөцийг бусад орон нутагт шилжүүлэх саналыг аймаг, нийслэлийн Засаг даргад хүргүүлж болно.

Зургаа. Хяналт

6.1. Аймаг, нийслэл дэх хүнсний хяналт хэрэгжүүлэх байгууллага болон мал, амьтны эрүүл мэндийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны

байгууллагын улсын байцаагч нь холбогдох хууль тогтоомжид заасан чиг үүргийн дагуу тухайн бэлтгэсэн нөөцийн чанар, аюулгүй байдал, баталгаажилт, гарал үүсэл, хадгалалт, тээвэрлэлтэд хяналт тавина.

6.2. Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нь бэлтгэн нийлүүлэгч, хүнсний худалдаа эрхлэгчтэй байгуулсан гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавина.

6.3. Төрийн бус байгууллага нөөцийн бүрдүүлэлт, хадгалалт, зарцуулалт, үнэд хөндлөнгийн хяналт тавьж болно.

6.4. Аймаг, нийслэл дэх татварын байгууллага нь нөөцийг татварын цахим системээр дамжуулан борлуулж байгаа эсэхэд хяналт тавина.

Долоо.Хариуцлага

7.1. Нөөц бэлтгэхэд бүрдүүлсэн баримт бичиг, гэрээ, санхүүгийн баримтыг хуурамчаар бүрдүүлсэн, төсвийн хөрөнгийг зүй бусаар зарцуулсан хуулийн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэх ба үүнтэй холбоотой үүссэн хохирлыг буруутай тал хариуцна.

7.2. Энэхүү журмыг зөрчсөн тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---

Хүснэгт 1

ХАРЬЯЛАХ НУТАГ ДЭВСГЭРТЭЭ БҮРДҮҮЛЭХ БОЛОН БУСАД АЙМАГ, НИЙСЛЭЛЭЭС
АВАХ НӨӨЦИЙН НЭР ТӨРӨЛ, ТОО ХЭМЖЭЭНИЙ САНАЛ

№	Аймаг, нийслэл	Өөрийн орон нутагт бүрдүүлэх нөөцийн		Бусад аймаг, нийслэлээс авах нөөцийн	
		нэр төрөл	тоо хэмжээ (тонн)	нэр төрөл	тоо хэмжээ (тонн)
1.	Улаанбаатар	Мах Сүү Гурил			
2.	Архангай				
3.	Баян-Өлгий				
4.	Баянхонгор				
5.	Булган				
6.	Говь-Алтай				
7.	Говьсүмбэр				
8.	Дархан-Уул				
9.	Дорноговь				
10.	Дорнод				
11.	Дундговь				
12.	Завхан				
13.	Орхон				
14.	Өвөрхангай				
15.	Өмнөговь				
16.	Сүхбаатар				
17.	Сэлэнгэ				
18.	Төв				
19.	Увс				
20.	Ховд				
21.	Хөвсгөл				
22.	Хэнтий				

Хүснэгт 2

БУСАД АЙМАГ, НИЙСЛЭЛД НИЙЛҮҮЛЭХ БОЛОМЖТОЙ
НӨӨЦИЙН НЭР ТӨРӨЛ, ТОО ХЭМЖЭЭНИЙ САНАЛ

№	Аймаг, нийслэл	Бусад аймаг, нийслэлд нийлүүлэх боломжтой нөөцийн нэр төрөл		Нийлүүлэх аймаг
		Мах	Тоо хэмжээ (тонн)	
1.	Улаанбаатар	Суу		
2.	Архангай	Гурил		
3.	Баян-Өлгий			
4.	Баянхонгор			
5.	Булган			
6.	Говь-Алтай			
7.	Говьсүмбэр			
8.	Дархан-Уул			
9.	Дорноговь			
10.	Дорнод			
11.	Дундговь			
12.	Завхан			
13.	Орхон			
14.	Өвөрхангай			
15.	Өмнөговь			
16.	Сүхбаатар			
17.	Сэлэнгэ			
18.	Төв			
19.	Увс			
20.	Ховд			
21.	Хөвсгөл			
22.	Хэнтий			

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 09 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Дугаар 354

Улаанбаатар
хот

Журам шинэчлэн батлах тухай

Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 9.7, Харилцаа холбооны тухай хуулийн 5.1.3-т заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Бүх нийтийн үйлчилгээний үүргийн санг бүрдүүлэх, зарцуулах журам”-ыг хавсралт ёсоор шинэчлэн баталсугай.

2.Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан “Журам шинэчлэн батлах тухай” Засгийн газрын 2020 оны 12 дугаар сарын 9-ний өдрийн 205 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

**ЦАХИМ ХӨГЖИЛ, ХАРИЛЦАА
ХОЛБООНЫ САЙД**

Н.УЧРАЛ

Засгийн газрын 2023 оны 09 дүгээр
сарын 20-ны өдрийн 354 дүгээр
тогтоолын хавсралт

БҮХ НИЙТИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮҮРГИЙН САНГ БҮРДҮҮЛЭХ, ЗАРЦУУЛАХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэ журмаар Бүх нийтийн үйлчилгээний үүргийн сан (цаашид “сан” гэх)-г бүрдүүлэх, түүнийг зарцуулах, хяналт тавихтай холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулна.

1.2.Сангийн үйл ажиллагаанд Засгийн газрын тусгай сангийн тухай, Харилцаа холбооны тухай, Зөвшөөрлийн тухай, Төсвийн тухай, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай, Хөгжлийн бодлого төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай, Шилэн дансны тухай, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлж гаргасан дүрэм, журмыг дагаж мөрдөнө.

Хоёр.Хамрах хүрээ

2.1.Энэ журмыг харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага (цаашид “төрийн захиргааны төв байгууллага” гэх), харилцаа холбооны чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээд болон бусад хүн, хуулийн этгээд дагаж мөрдөнө.

2.2.Энэ журмын 2.1-д заасан харилцаа холбооны чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээдэд Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 8.1 дүгээр зүйлийн 9.3, 9.4, 9.8, 9.10, 9.11, 9.12, 9.13, 9.15-д заасан тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч хамаарна.

Гурав.Сангийн үйл ажиллагаанд баримтлах зарчим

3.1.Харилцаа холбооны зайлшгүй шаардлагатай үйлчилгээг алслагдсан орон нутагт болон үйлчилгээ хүрээгүй хүн амд бодит үнээр хүргэх, шинээр сүлжээ байгуулах, харилцаа холбооны орчин үеийн дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх, өргөтгөх, шинэчлэх үйлчилгээ нь бүх нийтийн үүрэгт үйлчилгээ байх бөгөөд энэ үйлчилгээг тогтвортой, тасралтгүй, ил тод хэрэгжүүлнэ.

3.2.Сангийн хөрөнгө төвлөрүүлэлт, зарцуулалтад харилцаа холбооны чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээд тэгш эрхтэй оролцоно.

3.3.Харилцаа холбооны чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээдэд үүрэг давхардуулан ногдуулахгүй, үүргээс чөлөөлөхгүй байна.

Дөрөв.Сангийн удирдлага, зохион байгуулалт

4.1.Сангийн удирдлагыг харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн хэрэгжүүлнэ.

4.2.Сангийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг төрийн захиргааны төв байгууллагын холбогдох нэгж нь хариуцах бөгөөд дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

4.2.1.сангийн хөрөнгөөр тухайн жилд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний төлөвлөгөөг салбарын хөгжлийн бодлого, өмнөх жилүүдэд хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтэд хийсэн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний дүн, зорилтот бүс нутгийн хэрэглэгчийн судалгаа, холбогдох бусад судалгаа, оролцогч талын саналд үндэслэн боловсруулах;

4.2.2. харилцаа холбооны чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээдээс санд төвлөрүүлэх хөрөнгийн хэмжээг баталгаажуулж, сангийн хөрөнгийг бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулах;

4.2.3. сангийн үйл ажиллагааны болон сангийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жилийн төлөвлөгөөг Хяналтын зөвлөлийн саналыг үндэслэн боловсруулах;

4.2.4. санд гадаад улс, олон улсын болон дотоодын байгууллагаас хандив, тусламж авах ажлыг зохион байгуулах, энэ чиглэлээр хийсэн ажлын талаар Хяналтын зөвлөлийн хуралдаанд жил бүр танилцуулах;

4.2.5. батлагдсан төлөвлөгөө, төсвийн дагуу сангийн хөрөнгийг хуваарилах, зарцуулах үйл ажиллагааны тайлан гаргах;

4.2.6. батлагдсан төлөвлөгөө, төсвийн хүрээнд төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах;

4.2.7. сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн төслийн хэрэгжилтэд 2 жил тутам хөндлөнгийн үнэлгээ хийлгэх, үнэлгээний дүнг Хяналтын зөвлөл болон олон нийтэд ил тод мэдээлэх;

4.2.8. харилцаа холбооны сүлжээ, үйлчилгээ хүрээгүй хүн ам, газар нутаг (дүүрэг, хороо, сум, баг)-ийн талаарх зах зээлийн судалгааны ажлыг 2 жил тутам зохион байгуулах;

4.2.9. сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн төсөл, хөтөлбөрийн хэрэгжилт, үр дүнгийн судалгаа хийх;

4.2.10. сангийн үйл ажиллагаа, хөрөнгө бүрдүүлэлт болон зарцуулалттай холбогдсон санал, хүсэлт, гомдлыг хүлээн авч, холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд хянан шийдвэрлэх.

4.3. Сангийн хөрөнгийн бүрдүүлэлт, сангийн зарцуулалтад хөндлөнгийн хяналт тавих чиг үүрэг бүхий орон тооны бус Хяналтын зөвлөл (цаашид “Зөвлөл” гэх) төрийн захиргааны төв байгууллагын дэргэд ажиллана.

4.4. Зөвлөлийн гишүүн нь төрийн захиргааны төв байгууллагын 2, Зохицуулах хорооны 1, харилцаа холбооны үйлчилгээ эрхлэгчийн 3, харилцаа холбооны сүлжээ байгуулах, түүний ашиглалт үйлчилгээ эрхлэгчийн 2, шуудангийн үйлчилгээ эрхлэгчийн 1 төлөөллөөс тус тус

бүрдсэн 9 хүний бүрэлдэхүүнтэй байх бөгөөд Зөвлөлийн гишүүнийг 3 жилийн хугацаагаар харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн томилно.

4.5.Зөвлөл нь дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

4.5.1.энэ журмын 4.2.8-д заасан судалгаанд үндэслэн сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний чиглэлийг тогтоох;

4.5.2.сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний төлөвлөгөөнд тусгуулах саналаа төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлэх;

4.5.3.сангийн үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээ, баримт бичгийг холбогдох байгууллагаас гаргуулан авах;

4.5.4.сангийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд хийсэн аудитын дүгнэлт, төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтэд хийсэн хөндлөнгийн үнэлгээний тайлан, зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх талаар авсан арга хэмжээтэй танилцах;

4.5.5.сангийн хөрөнгийн зарцуулалт, төсөл, арга хэмжээний сонгон шалгаруулалтад дүгнэлт, зөвлөмж гаргах.

4.6.Зөвлөлийн даргыг гишүүдийн олонхын саналаар дотроосоо сонгох ба хуралдааныг Зөвлөлийн дарга удирдан явуулна.

4.7.Зөвлөлийн үйл ажиллагааны хэлбэр нь хуралдаан байх ба хуралдаанд нийт гишүүдийн 50-аас дээш хувь нь оролцсоноор хуралдааныг хүчинтэйд тооцно.

4.8.Зөвлөл нь хуралдаанаар хэлэлцсэн асуудлыг хуралдаанд оролцсон нийт гишүүдийн олонхын саналаар шийдвэрлэнэ.

4.9.Зөвлөлийн шийдвэр нь тэмдэглэл хэлбэртэй байна. Зөвлөлийн хуралдааны тэмдэглэлд хуралдаанаар хэлэлцсэн асуудал, гаргасан шийдвэр, санал хураалтын дүн, сонирхлын зөрчилтэй холбоотой болон шийдвэрийн талаар зарчмын өөр санал гаргасан гишүүний тайлбар, гишүүдийн ирц зэргийг тусгана. Хуралдаанд оролцсон бүх гишүүд тэмдэглэлтэй танилцаж, гарын үсэг зурна.

4.10.Зөвлөл нь хагас жилд нэгээс доошгүй удаа хуралдах бөгөөд төрийн захиргааны төв байгууллага, эсхүл Зөвлөлийн гишүүдийн олонхын саналаар хуралдааныг зохион байгуулж болно.

4.11.Зөвлөлийн гишүүн нь өөрийн болон өөрийн хамаарал бүхий этгээд, нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн хувийн ашиг сонирхолд нийцүүлэн сангийн хөрөнгийн зарцуулалт, төсөл, арга хэмжээний сонгон шалгаруулалтад хөндлөнгөөс нөлөөлөхгүй байна.

**Тав.Сангийн хөрөнгийн эх үүсвэр,
төвлөрүүлэлт**

5.1.Сангийн хөрөнгө нь дараах эх үүсвэрээс бүрдэнэ:

5.1.1.хандив, зээл, тусламжийн хөрөнгө;

5.1.2.тусгай сангийн өөрийн үйл ажиллагаанаас олсон орлого;

5.1.3.харилцаа холбооны үйлчилгээ эрхэлж байгаа хуулийн этгээдийн татварын дараах цэвэр ашгийн 3 хувь;

5.1.4.бусад хөрөнгө.

5.2.Энэ журмын 2.2-т заасан тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь энэ журмын 5.1.3-т заасан хөрөнгийг санд төвлөрүүлэх үүрэг хүлээнэ.

5.3.Санд хөрөнгө төвлөрүүлэхдээ Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хууль болон “Аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайлан, тодруулгыг бэлтгэх заавар”-ыг баримтална.

5.4.Харилцаа холбооны чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээд татварын тайлангаа харьяалах татварын болон санхүүгийн албаар баталгаажуулсан өдрөөс хойш 10 хоногийн дотор энэ журмын хавсралт маягтын дагуу харилцаа холбооны чиглэлээр үйлчилгээ эрхэлж олсон татварын дараах цэвэр ашгийн мэдээллээ бөглөн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлж, тухайн жилд төвлөрүүлэх хөрөнгийн хэмжээгээ баталгаажуулна.

5.5.Энэ журмын 5.4-т заасны дагуу баталгаажуулсан хөрөнгийг 30 хоногт багтаан Төрийн санд байрших “Бүх нийтийн үйлчилгээний үүргийн сан”-ийн дансанд төвлөрүүлнэ.

5.6.Бүх нийтийн үйлчилгээний үүргийн сангийн хөрөнгөөс аливаа татаас, урамшуулал, дэмжлэг олгохыг хориглоно.

**Зургаа.Сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл,
арга хэмжээний төлөвлөлт, зарцуулалт**

6.1.Төрийн захиргааны төв байгууллага нь сангийн хөрөнгөөр шинээр болон үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний төлөвлөгөөний төслийг жил бүрийн 12 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Зөвлөлд танилцуулж санал авна.

6.2.Зөвлөлийн саналыг үндэслэн тухайн жилд сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний төлөвлөгөөг жил бүрийн 1 дүгээр сард багтаан харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

6.3.Сангийн хөрөнгийг Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 9.1-д заасан харилцаа холбооны зайлшгүй шаардлагатай үйлчилгээг алслагдсан орон нутагт болон үйлчилгээ хүрээгүй хүн амд бодит үнээр хүргэх, шинээр сүлжээ байгуулах, харилцаа холбооны орчин үеийн дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх, өргөтгөх, шинэчлэх төсөл, арга хэмжээнд зарцуулна.

6.4.Энэ журмын 6.3-т заасан төсөл, арга хэмжээг санхүүжүүлэх шийдвэрийг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийг баримтлан харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн гаргана.

Долоо.Сангийн хөрөнгө төвлөрүүлэлт, зарцуулалтад хяналт тавих, тайлагнах

7.1.Сангийн хөрөнгө төвлөрүүлэлт, зарцуулалтад Төсвийн тухай, Засгийн газрын тусгай сангийн тухай, Харилцаа холбооны тухай хуульд заасан эрх хэмжээний хүрээнд харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн, санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, төрийн аудитын байгууллага хяналт тавина.

7.2.Төрийн захиргааны төв байгууллага нь сангийн хөрөнгө төвлөрүүлэлт, зарцуулалтыг Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 24.1-д заасны дагуу эхний хагас жилийн тайланг жил бүрийн 07 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор, жилийн эцсийн тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн дотор үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний биелэлтийн хамт тайлагнаж, ажиллана.

7.3.Төрийн захиргааны төв байгууллага нь сангийн хөрөнгө төвлөрүүлэлт, зарцуулалт болон хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний үр дүнгийн тайланг доор дурдсан үзүүлэлтээр бэлтгэнэ:

7.3.1.хөрөнгө төвлөрүүлэлтийн талаарх тайланг тухайн жилд төвлөрүүлэх хөрөнгийг бүрэн төвлөрүүлсэн эсэх болон дутуу төвлөрүүлсэн хөрөнгийн хувь хэмжээ (хуулийн этгээд тус бүрийн нэрээр);

7.3.2.хөрөнгө зарцуулалтын тайланг хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэлийн хувь, санхүүжилтийн хэмжээ, үлдэгдэл санхүүжилтийг төсөл, арга хэмжээ бүрээр;

7.3.3.төсөл, арга хэмжээний зорилго, байршил, ажил эхлүүлэх, дуусгах хугацаа, төслийн зорилго хангагдаж байгаа байдал.

7.4.Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 24.2, 24.3, 24.5-д заасны дагуу сангийн хөрөнгө зарцуулалтын жилийн эцсийн тайланд аудит хийлгэж, Шилэн дансны тухай хуульд заасан журмын дагуу олон нийтэд тогтмол мэдээлнэ.

Найм.Бусад

8.1.Сангийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулсан, ашигласан албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

8.2.Санд хөрөнгө төвлөрүүлэх хугацааг хэтрүүлсэн, хөрөнгө төвлөрүүлэх үүргээ биелүүлээгүй буюу дутуу биелүүлсэн харилцаа холбооны чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөлтэй этгээдэд Эрүүгийн хууль, эсхүл Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---

Бүх нийтийн үйлчилгээний үүргийн сан
бүрдүүлэх, зарцуулах журмын
хавсралт

**БҮХ НИЙТИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮҮРГИЙН САНД ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ
ХӨРӨНГИЙГ БАТАЛГААЖУУЛАХ ТАЙЛАНГИЙН МАЯГТ**

1. Бүх нийтийн үйлчилгээний үүргийн сангийн мэдээлэл

Банкны нэр: _____
Дансны нэр: _____
Холбоо барих утас, факс: _____
Дансны дугаар: _____
И-мэйл хаяг: _____

2. Хөрөнгө төвлөрүүлэгч байгууллагын мэдээлэл

Байгууллагын нэр: _____
Регистрийн дугаар: _____
Одоогийн хаяг: _____
Аймаг, хот _____
Утас 1: _____ Утас 2: _____
Сум, дүүрэг _____
И-мэйл хаяг: _____
Баг, хороо _____
Шуудангийн хайрцаг: _____
Гудамж, хороолол _____
И-мэйл хаяг: _____
Байшин, байр _____
Хашаа, хаалга _____
Үйл ажиллагааны чиглэл: _____

№	Үзүүлэлтүүд	Код	Татварын албаны баталгаажуулсан дүн	Сангаас баталгаажуулсан дүн
1.	Нийт орлого	1.		
	Үүнд:	2.		
	Мэдээлэл, харилцаа холбооны үйлчилгээнээс олсон орлого	3.	х	
2.	Бусад орлого	4.		
	Нийт зардал			

3.	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)		5.		
	Орлогын татварын зардал		6.		
	Татварын дараах ашиг (алдагдал)		7.		
4.	Санд төвлөрүүлэх хөрөнгө	Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 9.3 дахь хэсэг (3%)	8.		
5.	Тайлангийн эхний үлдэгдэл		илүү	9.	
			дутуу	10.	
6.	Төлбөл зохих /7-8+9/		11.		
7.	Төлсөн он, сар, өдөр, дүн		12.		
8.	Тайлангийн эцсийн үлдэгдэл /10-11-12+13/		илүү	13.	
			дутуу	14.	

Жич: Энэ тайлан нь санхүүгийн тайлан болон татварын албаны баталгаажуулсан ААНОАТ-ын тайлангийн хамт хүчинтэй.

<p>Тайланг баталгаажуулсан:</p> <p>Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яамны</p> <p>..... газар</p> <p>(Нэгжийн нэр)</p> <p>.....</p> <p>(Албан тушаалтны нэр)</p> <p>.....</p> <p>(Гарын үсэг)</p> <p>Жич: Байгууллагын тэмдэг дарж баталгаажуулсан байна.</p> <p>Тайланг хянасан:</p> <p>Төсвийн ерөнхий нягтлан бодогч</p> <p>.....</p> <p>(Албан тушаалтны нэр)</p> <p>.....</p> <p>(Гарын үсэг)</p> <p>20.. оны .. сарын .. -ны өдөр</p>	<p>Тайланг үнэн зөв гаргасан:</p> <p>.....</p> <p>(Байгууллагын нэр)</p> <p>.....</p> <p>(Дарга /Захирлын нэр)</p> <p>.....</p> <p>(Гарын үсэг)</p> <p>Жич: Байгууллагын тэмдэг дарж баталгаажуулсан байна.</p> <p>20.. оны .. сарын .. -ны өдөр</p>
---	--

---000---

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 09 дүгээр
сарын 26-ны өдөр

Дугаар 361

Улаанбаатар
хот

Журам батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, Төрөөс олгох урамшууллаас эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл суутган төлөх тухай хуулийн 5.1-д заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Төрөөс олгох урамшууллаас иргэний эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл суутган төлөх журам”-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Энэ тогтоолын хэрэгжилтийг зохион байгуулж ажиллахыг Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд Х.Болорчулуун, Эрүүл мэндийн сайд С.Чинзориг, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяа нарт тус тус даалгасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

**ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД**

Х.БУЛГАНТУЯА

Засгийн газрын 2023 оны 09 дүгээр
сарын 26-ны өдрийн 361 дүгээр
тогтоолын хавсралт

ТӨРӨӨС ОЛГОХ УРАМШУУЛЛААС ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БОЛОН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ СУУТГАН ТӨЛӨХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Төрөөс олгох ноосны, сүүний, арьс, ширний, улаан буудайн, хүнсний ногооны урамшуулал (цаашид “төрөөс олгох урамшуулал” гэх) авах эрх үүссэн иргэн (цаашид “иргэн” гэх)-ий төлбөл зохих эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл (цаашид “шимтгэл” гэх)-ийг тухайн төрөөс олгох урамшууллаас нь суутган төлөхтэй холбогдсон харилцааг энэ журмаар зохицуулна.

1.2. Иргэний төлбөл зохих шимтгэлийг төрөөс олгох урамшууллаас нь суутган төлөхөд Төрөөс олгох урамшууллаас эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл суутган төлөх тухай хууль, Хонь, тэмээний ноос бэлтгэж, үндэсний үйлдвэрт тушаасан малчин, мал бүхий этгээдэд мөнгөн урамшуулал олгох журам, Сүү боловсруулах үйлдвэр, цехэд техникийн зохицуулалтын шаардлагад нийцсэн малын түүхий сүү нийлүүлсэн малчин, эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчид мөнгөн урамшуулал олгох журам, Үндэсний боловсруулах үйлдвэрт арьс, шир бэлтгэн тушаасан хоршооны гишүүн малчин, мал бүхий этгээдэд мөнгөн урамшуулал олгох журам, Тариалангийн үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа иргэн, хуулийн этгээдийн үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнд мөнгөн урамшуулал олгох, мөнгөн бус дэмжлэг үзүүлэх журам, Нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулахад баримтлах журмыг тус тус баримтална.

1.3. Энэ журмын 1.1-д заасан “эрх үүссэн иргэн” гэдэгт Засгийн газрын 2019 оны 343 дугаар тогтоолоор баталсан “Хонь, тэмээний ноос бэлтгэж, үндэсний үйлдвэрт тушаасан малчин, мал бүхий этгээдэд мөнгөн урамшуулал олгох журам”, Засгийн газрын 2020 оны 130 дугаар тогтоолоор баталсан “Сүү боловсруулах үйлдвэр, цехэд техникийн зохицуулалтын шаардлагад нийцсэн малын түүхий сүү нийлүүлсэн малчин, эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчид мөнгөн урамшуулал олгох журам”, Засгийн газрын 2013 оны 394 дүгээр тогтоолоор баталсан “Үндэсний боловсруулах үйлдвэрт арьс, шир бэлтгэн тушаасан хоршооны гишүүн малчин, мал бүхий этгээдэд мөнгөн урамшуулал олгох журам”, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд, Сангийн сайдын 2022 оны А/218/А/146 дугаар хамтарсан тушаалаар баталсан “Тариалангийн үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа иргэн, хуулийн этгээдийн үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнд мөнгөн урамшуулал олгох мөнгөн бус дэмжлэг үзүүлэх журам”-ын дагуу төрөөс олгох ноосны, сүүний, арьс, ширний, улаан буудайн, хүнсний ногооны урамшуулал авах эрх үүссэн иргэн хамаарна.

Хоёр. Шимтгэлээ төрөөс олгох урамшууллаас суутган тооцуулах иргэнд тавигдах шаардлага, иргэн хүсэлт гаргах

2.1. Шимтгэлээ төрөөс олгох урамшууллаас суутган тооцуулах иргэн Төрөөс олгох урамшууллаас эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл суутган төлөх тухай хуулийн 4.1-д заасны дагуу дараах шаардлагыг хангасан байна:

2.1.1. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 1, 2, 3, 7 дахь хэсэг, Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.1 дэх заалт, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 1, 2 дахь хэсэгт заасан тэтгэвэр тогтоолгоогүй байх;

2.1.2.нийгмийн даатгалд албан журмаар даатгуулаагүй байх.

2.2.Шимтгэлээ төрөөс олгох урамшууллаас суутган тооцуулах иргэн нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулж, харьяа аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)-тай гэрээ байгуулсан байна.

2.3.Журмын 2.2-т заасан гэрээг аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллага Нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд байршуулна.

2.4.Иргэн шимтгэлээ төрөөс олгох урамшууллаас суутган тооцуулах хүсэлтээ хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад цахимаар гаргана.

2.5.Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь урамшууллын цахим системд хүсэлт гаргаж байгаа иргэнээс нийгмийн даатгалын шимтгэл суутган төлөх хүсэлтийг цахимаар хүлээн авч, энэ журмын 2.3-т заасан мэдээллийн нэгдсэн сангийн мэдээлэлд үндэслэн шалгана.

Гурав.Төрөөс олгох урамшууллаас шимтгэлийг суутгах

3.1.Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь энэ журмын 2.2-т заасан хүсэлт гаргасан иргэний жагсаалтыг гаргаж, эрүүл мэндийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага болон нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад тухай бүр цахимаар тус тус хүргүүлнэ.

3.2.Эрүүл мэндийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага болон нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь энэ журмын 3.1-д заасан жагсаалтыг үндэслэн эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл шилжүүлэхэд шаардагдах мөнгөн дүн бүхий мэдээлэл (банкны нэр, код, дансны дугаар, регистрийн дугаар)-ийг хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад цахимаар тухай бүр хүргүүлнэ.

3.3.Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь энэ журмын 3.2-т заасан мэдээллийн дагуу төрөөс олгох урамшууллаас шимтгэлийг суутган тооцож, эрүүл мэндийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага болон аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллагын холбогдох сангийн харилцах дансанд тухай бүр шилжүүлнэ.

3.4.Төрөөс олгох урамшууллаас дараах байдлаар иргэний төлөх шимтгэлийг суутган төлнө:

3.4.1.энэ журмын 2.4-т заасан хүсэлт гаргасан иргэний эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл;

3.4.2.нийгмийн даатгалын байгууллагатай байгуулсан гэрээний хугацаанд ногдох нийгмийн даатгалын шимтгэлийн төлөгдөөгүй нийт шимтгэлийг тус тус суутган.

3.5.Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн 4.2-т “Монгол Улсын иргэн эрүүл мэндийн улмаас учирч болзошгүй санхүүгийн эрсдэлээ хуваалцах зорилгоор эрүүл мэндийн албан журмын даатгалд заавал даатгуулна” гэж заасны дагуу төрөөс олгох урамшууллаас тэргүүн ээлжид иргэний эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлийг суутгана.

3.6.Төрөөс олгох урамшууллаас шимтгэлээ суутган тооцуулах хүсэлтээ гаргасан даатгуулагч шимтгэлээ илүү төлсөн бол дараагийн сар, улирал, жилийн төлбөл зохих шимтгэлд шилжүүлэн тооцуулах, эсхүл илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох асуудлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэнэ.

Дөрөв.Эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэлийг бүртгэх, тооцоо нийлэх, тайлагнах

4.1.Эрүүл мэндийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага болон аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь төрөөс олгох урамшууллаас эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн иргэний шимтгэл төлөлтийг мэдээллийн санд даатгуулагч тус бүрээр бүртгэнэ.

4.2.Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, эрүүл мэндийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь шилжүүлсэн шимтгэлийн дүн, хүлээн авсан дүнг хагас жил тутам тооцоо нийлж, баталгаажуулна.

4.3.Эрүүл мэндийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь урамшууллаас эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн иргэний тайланг хагас жил тутам гаргаж, харьяалах төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

Тав.Хяналт, хариуцлага

5.1.Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь урамшуулалд хамрагдах, эрүүл мэндийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь шимтгэл суутган тооцох даатгуулагчийг тодорхойлох, бүртгэх, шимтгэл суутган тооцох үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллана.

5.2.Энэ журмыг зөрчсөн иргэн, албан тушаалтан, хуулийн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

Зургаа.Бусад

6.1.Нийгмийн даатгалын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, эрүүл мэндийн даатгалын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь энэ журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулах зорилгоор холбогдох мэдээллийг харилцан солилцож болно.

6.2.Төрөөс олгох урамшууллаас шимтгэл суутган төлөхтэй холбоотой үүссэн асуудал, иргэнээс гаргасан гомдлыг холбогдох байгууллага хууль тогтоомжийн хүрээнд шийдвэрлэнэ.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 09 дүгээр
сарын 26-ны өдөр

Дугаар 362

Улаанбаатар
хот

Дүрэм батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 1, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 42.12-т заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн дүрэм”-ийг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяад, тогтоолыг хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан “Дүрэм шинэчлэн батлах тухай” Засгийн газрын 2022 оны 7 дугаар сарын 5-ны өдрийн 266 дугаар тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн хүчингүй болсонд тооцсугай.

4.Энэ тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

**ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД**

Х.БУЛГАНТУЯА

Засгийн газрын 2023 оны 09 дүгээр
сарын 26-ны өдрийн 362 дугаар
тогтоолын хавсралт

МАРГААН ХЯНАН ШИЙДВЭРЛЭХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДҮРЭМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэ дүрмийн зорилго нь даатгуулагч, хүн, ажил олгогч, нийгмийн даатгалын байгууллагын хооронд гарсан саналын зөрөө, маргааныг хянан шийдвэрлэх Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 42.12-т заасан Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн зохион байгуулалт, үйл ажиллагаатай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Маргаан хянан шийдвэрлэх төв зөвлөл (цаашид “төв зөвлөл” гэх) нь нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын дэргэд, Маргаан хянан шийдвэрлэх салбар зөвлөл (цаашид “салбар зөвлөл” гэх) аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын дэргэд тус тус ажиллана.

1.3.Төв болон салбар зөвлөл нь үйл ажиллагаандаа хууль дээдлэх, бусдын нөлөөнд үл автах, авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байх, ажил олгогч, даатгуулагчийн болон нийгмийн даатгалын байгууллагын хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хүндэтгэх, ажил олгогч, даатгуулагчийн нууцыг чанд хадгалах зарчмыг баримталж, нийгмийн даатгалын тухай хууль тогтоомж болон холбогдох бусад хууль тогтоомж, энэ дүрмийг удирдлага болгон ажиллана.

1.4.Төв зөвлөл нь салбар зөвлөлийг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангаж, салбар зөвлөлийн шийдвэрт хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, үйл ажиллагаанд нь хяналт тавьж ажиллана.

1.5.Энэ дүрмийн 1.1-д заасан саналын зөрөө, маргаан (цаашид “гомдол, хүсэлт” гэх)-г шийдвэрлүүлэхээр гомдол, хүсэлт гаргах этгээд нь (цаашид “гомдол гаргагч” гэх) нь гомдол, хүсэлтээ харьяалах нийгмийн даатгалын газрын дэргэдэх салбар зөвлөлд, салбар зөвлөлийн шийдвэрийг эс зөвшөөрвөл төв зөвлөлд, төв зөвлөлийн шийдвэрийг үндэслэлгүй гэж үзвэл шүүхэд хандана.

1.6.Төв болон салбар зөвлөл нь тогтоосон журмын дагуу үйлдсэн хэвлэмэл хуудас, тэмдэг хэрэглэнэ.

1.7.Төв болон салбар зөвлөлийн дарга, гишүүн, салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн даргад хуралд оролцсон цагийг харгалзан хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан шийдвэрийн дагуу цагийн хөлс олгоно.

Хоёр.Төв болон салбар зөвлөлийн бүрэлдэхүүн

2.1.Төв болон салбар зөвлөл дарга, гишүүдээс бүрдсэн 9 хүний бүрэлдэхүүнтэй байна.

2.2.Төв зөвлөлийн дарга нь нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийн бодлогын хэрэгжилт, эсхүл дотоод аудитын асуудал хариуцсан зохион байгуулалтын нэгжийн дарга байна.

2.3.Төв зөвлөлийн гишүүнээр хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн төв байгууллагын нийгмийн хамгааллын асуудал хариуцсан төлөөлөл 2, хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас 1, нийгмийн даатгалын байгууллагаас 2, ажил олгогч, даатгуулагчийн төлөөллөөс тус бүр 1 хүнийг томилно.

2.4.Салбар зөвлөлийн дарга нь аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын дарга байна. Салбар зөвлөлийн гишүүнд нийгмийн даатгалын байгууллагаас 3, нутгийн захиргааны байгууллагын нийгмийн бодлого, хөгжлийн асуудал хариуцсан нэгжээс 2, ажил олгогч, даатгуулагчийн төлөөллөөс тус бүр 1 хүнийг томилно.

2.5.Төв зөвлөлийн дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүнийг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын дарга томилж, чөлөөлөх бөгөөд төв зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг батлахдаа хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын болон хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын, ажил олгогчийн, даатгуулагчийн төлөөллийн саналыг тус тус авна.

2.6.Салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга, гишүүнийг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын даргатай зөвшилцсөний үндсэн дээр салбар зөвлөлийн дарга томилж, чөлөөлнө. Салбар зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг батлахдаа тухайн аймаг, дүүргийн нутгийн захиргааны байгууллагын, ажил олгогчийн, даатгуулагчийн төлөөллийн саналыг тус тус үндэслэн авна.

2.7.Төв болон салбар зөвлөлийн гишүүнийг 3 жилийн хугацаагаар томилох бөгөөд ажлын үр дүнг харгалзан үзэж хугацааг 1 жилээр сунгаж болно.

2.8.Төв болон салбар зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд энэ дүрмийн 2.5, 2.6-д заасан байгууллагын саналыг үндэслэн өөрчлөлт оруулж болно.

2.9.Төв зөвлөлийн нарийн бичгийн даргын үүргийг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын хууль, эрх зүйн, эсхүл хяналт шалгалтын асуудал хариуцсан ажилтан, салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн даргын үүргийг тухайн аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын хууль, эрх зүйн, эсхүл хяналт шалгалтын асуудал хариуцсан ажилтан тус тус гүйцэтгэнэ.

Гурав.Талуудын эрх, үүрэг

3.1.Төв болон салбар зөвлөл нь дараах чиг үүрэгтэй байна:

3.1.1.гомдол, хүсэлтийг хянан шийдвэрлэхэд шаардлагатай баримт бичиг, мэдээ, судалгааг холбогдох ажил олгогч болон даатгуулагч, даатгагчаас гаргуулж авах;

3.1.2.гомдол гаргагч болон холбогдох байгууллага, иргэдээс тайлбар, тодорхойлолт гаргуулж авах, санал, хүсэлтийг нь сонсох, мэргэжлийн байгууллагаас зөвлөгөө авах;

3.1.3.ажил олгогч, даатгуулагчийн гомдол, хүсэлтийг холбогдох журмын дагуу шийдвэрлэх;

3.1.4.гомдол гаргагчийн гомдол, хүсэлт нь хууль зүйн үндэслэлтэй нь нотлогдвол буруу тогтоож олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийг шинэчлэх, гаргасан зардлыг олгуулах асуудлыг нийгмийн даатгалын байгууллагад тавьж шийдвэрлэх;

3.1.5.тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн эрх үүсэх үндсэн нөхцөл, болзол болон тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн хэмжээний талаар гарсан гомдлыг холбогдох баримт бичгийг үндэслэн зохих хууль тогтоомжид нийцүүлэн хянаж шийдвэрлэх;

3.1.6.тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийг нөхөн олгох, түдгэлзүүлэх, зогсоох, ажил олгогч, даатгуулагчийн буруутай үйл ажиллагаанаас болон хуурамч баримт бичиг бүрдүүлснээс шалтгаалан буруу тогтоогдсон тэтгэвэр, тэтгэмжийг өөрчлөн тогтоож олгох, суутгал хийх;

3.1.7.хөдөлмөрийн болон даатгалын дэвтэр нь зохих журмын дагуу хөтлөгдөөгүй тохиолдолд нотлох баримтыг үндэслэн түүний ажилласан хугацаа, төлсөн шимтгэлийн хэмжээг тогтоох;

3.1.8.гомдол гаргагчаас гаргасан гомдол, хүсэлтэй нь холбогдуулан буцааж өгөхөөр авсан баримт бичгийг шийдвэр гарсны дараа нэн даруй эргүүлж өгөх, хувийг хуулбарлаж холбогдох баримт бичигт хавсаргах;

3.1.9.төв болон салбар зөвлөлөөр хэлэлцэж байгаа асуудал нь гэмт хэргийн шинжтэй бол хууль тогтоомжид заасны дагуу холбогдох хуулийн байгууллагад шилжүүлэх.

3.2.Даатгуулагч, иргэн, ажил олгогч доор дурдсан эрх, үүрэгтэй:

3.2.1.ажил олгогч, даатгуулагч нь нийгмийн даатгалын байгууллага, байцаагчийн гаргасан шийдвэрийг үндэслэлгүй гэж үзвэл энэ дүрмийн 1.5-д заасны дагуу гомдол гаргах;

3.2.2.гаргасан гомдол, хүсэлттэй холбогдох акт, баримт бичигтэй танилцах;

3.2.3.төв болон салбар зөвлөлийн хуралд биечлэн оролцож санал, хүсэлтээ гаргах;

3.2.4.төв болон салбар зөвлөлийн хурал болохоос өмнө гомдол, хүсэлтийн талаар амаар буюу бичгээр тайлбар, тодорхойлолт гаргаж өгөх;

3.2.5.төв болон салбар зөвлөлийн хурлын тогтоол, зөвлөмж, тэмдэглэлтэй танилцах;

3.2.6.төв болон салбар зөвлөлийн дарга, гишүүдийн аль нэг нь шалгагч, гомдол гаргагчийн төрөл садан, эсхүл уг гомдол, хүсэлтийн талаар өмнө шалгаж байсан бол түүгээр гомдол, хүсэлтийг хянан шийдвэрлүүлэхээс татгалзах;

3.2.7.төв болон салбар зөвлөлд хянан хэлэлцэгдэж байгаа гомдол, хүсэлтийн талаар нотлох баримт, шаардлагатай тайлбар, тодорхойлолтыг тухайн зөвлөлийн дарга, гишүүдэд гаргаж өгөх.

Дөрөв.Төв болон салбар зөвлөлийн хурлын дэг, маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагаа

4.1.Төв болон салбар зөвлөлийн хурал (цаашид “хурал” гэх) нь үйл ажиллагааны үндсэн хэлбэр байна.

4.2.Төв болон салбар зөвлөл нь сард нэгээс доошгүй удаа хуралдах бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд тухай бүр хуралдана. Хурлыг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж болно.

4.3.Хурлаар энэ дүрмийн 1.5-д заасны дагуу гаргасан гомдол, хүсэлтийг хянан шийдвэрлэх бөгөөд гомдол гаргагч гомдол, хүсэлтээ бичгээр, эсхүл цахимаар гаргана. Гомдол, хүсэлт нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

4.3.1.гомдол, хүсэлтэд гомдол гаргагч өөрийн овог, нэр, оршин суугаа газрын буюу шуудангийн хаяг, холбоо барих утасны дугаараа бичсэн байх;

4.3.2.гарын үсгээ зурсан, эсхүл тоон гарын үсгээр баталгаажуулсан, хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар гарын үсгээ зурж чадахгүй бол бусдаар төлөөлүүлэн зуруулах.

4.4.Төв болон салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга гомдол, хүсэлтийг хүлээн авч ажлын нэг өдөрт багтаан бүртгэж, тухайн зөвлөлийн даргад тухай бүр хүргүүлэх бөгөөд төв болон салбар зөвлөл нь энэ дүрмийн 4.5-д заасны дагуу буцааснаас бусад тохиолдолд гомдол, хүсэлтийг 30 хоногт багтаан хянаж шийдвэрлэнэ. Ирүүлсэн гомдол, хүсэлттэй холбоотойгоор нэмэлт мэдээлэл, судалгаа, тайлбар авах шаардлагатай тохиолдолд төв болон салбар зөвлөлийн даргын шийдвэрээр 30 хоногоор сунгаж болно.

4.5.Төв болон салбар зөвлөлийн дарга энэ дүрмийн 1.5-д заасны дагуу гомдол, хүсэлт гаргаагүй, эсхүл энэ дүрмийн 4.3-т заасан шаардлагыг хангаагүй гомдол, хүсэлтийг гомдол гаргагчид 3 хоногийн дотор буцаах буюу мөн хугацаанд багтаан шаардлагыг хангуулах арга хэмжээ авна. Гомдол, хүсэлтийг буцаахдаа буцааж байгаа үндэслэл, шалтгааныг тодорхой заасан байна.

4.6.Хурлаар хэлэлцэх гомдол, хүсэлтийн жагсаалт холбогдох материалын бүрдэл, хурлын товыг тухайн зөвлөлийн дарга, түүний эзгүйд тухайн зөвлөлийн даргын томилсон гишүүн баталгаажуулна.

4.7.Төв болон салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга нь энэ дүрмийн 4.6-д заасан материалыг хурал болохоос ажлын 3-аас доошгүй өдрийн өмнө тухайн зөвлөлийн гишүүдэд хүргүүлж, хурлын товын талаарх мэдээллийг гомдол гаргагчид мэдэгдэнэ.

4.8.Хурал нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 42.7-д заасны дагуу хуралдсан тохиолдолд хүчинтэйд тооцогдоно. Хуралд тухайн зөвлөлийн аль нэг гишүүн хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас цахим хэлбэрээр оролцохоор бол ажлын 1-ээс доошгүй өдрийн өмнө нарийн бичгийн даргад энэ талаар мэдэгдэнэ.

4.9.Хуралд гомдол гаргагчийг хүсэлтийнх нь дагуу, шаардлагатай тохиолдолд гомдол, хүсэлтэд холбогдох байгууллагын ажилтныг зөвлөлийн хуралд тус тус оролцуулж болно.

4.10.Хурлыг тухайн зөвлөлийн дарга, түүний эзгүйд энэ дүрмийн 4.6-д заасан гишүүн удирдана.

4.11.Төв болон салбар зөвлөл нь хурлаар хэлэлцсэн асуудлаар тогтоол, тэмдэглэл, зөвлөмж гаргана:

4.11.1.зөвлөл хуралдааны талаар мэдэгдэл гаргах;

4.11.2.зөвлөл хуралдаанаар хэлэлцсэн асуудалтай холбогдуулан салбар зөвлөлд хандсан зөвлөмж гаргана. Гомдол, хүсэлтийг хянан шийдвэрлэсэн тохиолдолд зөвлөлийн тогтоол гаргана.

4.12.Хурлын тогтоол, зөвлөмж, тэмдэглэлийн эцсийн томъёоллыг зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга ажлын 3 хоногт багтаан хийж, тухайн зөвлөлийн дарга хянасны үндсэн дээр гарын үсгээ зурж, тэмдэг дарж баталгаажуулна.

4.13.Хурлын тэмдэглэлийг тухайн зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга хөтөлж, ажлын 3 хоногт багтаан албажуулна. Хурлын тэмдэглэлд тухайн зөвлөлийн дарга, гишүүд, нарийн бичгийн дарга гарын үсэг зурж, тэмдэг дарж баталгаажуулна. Хурлын шийдвэртэй саналын зөрүүтэй байгаа гишүүн өөрийн тусгай саналыг хурлын тэмдэглэлд бичүүлэх буюу саналаа бичгээр гаргаж хурлын баримт бичигт хавсаргаж болно.

4.14.Төв болон салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга нь хурлын шийдвэрийг баталгаажуулснаас хойш 5 хоногийн дотор гомдол гаргагчид хүргүүлж, танилцуулна.

4.15.Төв болон салбар зөвлөлийн дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүн нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг сайтар судалсны үндсэн дээр гарсан шийдвэрийнхээ үндэслэлийг гомдол гаргагчид тайлбарлах, асуудлыг бусдын нөлөөнд үл автах зарчим баримтлан шударгаар шийдвэрлэнэ.

4.16.Төв болон салбар зөвлөлийн дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүн нь гомдол гаргагчийн төрөл садан, хамаарал бүхий этгээд байвал уг гомдол, хүсэлтийг хэлэлцэхээс татгалзана.

4.17.Энэ дүрмийн 4.16-д заасны дагуу татгалзах эрхээ хэрэгжүүлээгүйгээс гаргасан зөвлөлийн шийдвэрийг хүчингүйд тооцож, дахин зөвлөлийн хуралдаан товлоно.

4.18.Төв зөвлөл гомдол гаргагчийн гомдол, хүсэлт нь хууль зүйн үндэслэлтэй гэж үзвэл салбар зөвлөлийн шийдвэрийг өөрчлөх, хэвээр үлдээх, эсхүл хүчингүй болгох асуудлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэнэ.

4.19.Зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга нь зөвлөлийн тухайн жилийн үйл ажиллагааны тайлан, зөвлөлийн шийдвэр, хурлын тэмдэглэл, гомдол гаргагчийн ирүүлсэн гомдол, хүсэлт, холбогдох баримт бичиг, хуралд оролцсон цагаар хөлс олгосон санхүүгийн баримт бичгийг нэгтгэн архивын нэгж үүсгэн тухайн нийгмийн даатгалын байгууллагын архивд жил бүр хүлээлгэн өгнө.

Тав.Мэдээллийн сан

5.1.Төв болон салбар зөвлөл нь үйл ажиллагаандаа ашиглах Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн мэдээллийн нэгдсэн сан (цаашид “мэдээллийн сан” гэх)-тай байна.

5.2.Мэдээллийн сан нь төв болон салбар зөвлөлийн үйл ажиллагааг цахимаар зохион байгуулах, ил тод болгох, үйл ажиллагаанд хяналт тавих, судалгаа, шинжилгээ, үнэлгээ хийх, тайлан, мэдээ гаргах, хяналт шалгалт хийх боломжийг бүрдүүлсэн байна.

5.3.Мэдээллийн санд төв болон салбар зөвлөлөөс гаргасан бүх шийдвэрийг бүртгэж, хөтөлнө.

5.4.Мэдээллийн санд гомдол гаргагчийн доор дурдсан мэдээллийг тусгана:

5.4.1.ажил олгогчийн нэр, регистрийн дугаар, нийгмийн даатгалын дугаар, хаяг, цахим шуудангийн хаяг, холбоо барих утасны дугаар, шаардлагатай үед холбоо барих хүний холбогдох мэдээлэл;

5.4.2.даатгуулагчийн овог, нэр, хаяг, харьяалал, холбоо барих утасны дугаар, цахим шуудангийн хаяг, шаардлагатай үед холбоо барих хүний утасны дугаар;

5.4.3.төв болон салбар зөвлөлд хандан гаргасан гомдол, хүсэлттэй холбоотой баримт бичиг болон бусад нотлох баримт бичиг.

5.5.Гомдол гаргагч өөрт хамаарал бүхий мэдээллийг зөвлөлийн мэдээллийн сангаас авч болно.

5.6.Төв болон салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга нь тухайн зөвлөлийн шийдвэрийг тухай бүр мэдээллийн санд оруулж, үнэн зөв байдлыг хариуцах бөгөөд бусад шаардлагатай мэдээллийг холбогдох байгууллагаас гаргуулан авч оруулж болно.

5.7.Төв болон салбар зөвлөл нь энэ дүрмийн 5.4, 5.6-д заасан мэдээллийн нууцлалыг хадгалах, хамгаалах арга хэмжээг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу авч ажиллана.

Зургаа.Тайлагнах

6.1.Салбар зөвлөл үйл ажиллагаагаа төв зөвлөлд хагас, бүтэн жилээр, төв зөвлөл үйл ажиллагаагаа нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагаар дамжуулан Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлд жил бүрийн эхний улиралд багтаан тус тус тайлагнана.

Долоо.Хариуцлага

7.1.Төв болон салбар зөвлөлийн гишүүн хуралд хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр 3-аас дээш удаа оролцоогүй, ажил, албан тушаал өөрчлөгдсөн, чөлөөлөгдөх талаар хүсэлтээ өгсөн, ёс зүйн зөрчил гаргасан нь тогтоогдсон бол энэ дүрмийн 2.8-д заасны дагуу гишүүнээс чөлөөлнө.

7.2.Төв болон салбар зөвлөлийн дарга, гишүүн, нарийн бичгийн дарга энэ дүрмийг зөрчсөн, ёс зүйн зөрчил гаргасан тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 09 дүгээр
сарын 26-ны өдөр

Дугаар 364

Улаанбаатар
хот

Өргөн нэвтрүүлэг хөгжүүлэх сангийн дүрэм, сан бүрдүүлэх, сангийн хөрөнгийг зарцуулах журмыг батлах тухай

Өргөн нэвтрүүлгийн тухай хуулийн 28.3, Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 21¹.3-т заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Өргөн нэвтрүүлэг хөгжүүлэх сангийн дүрэм”-ийг 1 дүгээр хавсралт, “Өргөн нэвтрүүлэг хөгжүүлэх сан бүрдүүлэх, сангийн хөрөнгийг зарцуулах журам”-ыг 2 дугаар хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Өргөн нэвтрүүлгийг хөгжүүлэх сангийн үйл ажиллагаанд шаардагдах санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тооцож, жил бүрийн улсын төсвийн төсөлд тусган батлуулж, энэ тогтоолын 1-д заасан дүрэм, журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулж ажиллахыг Цахим хөгжил, харилцаа холбооны сайд Н.Учралд даалгасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

**ЦАХИМ ХӨГЖИЛ, ХАРИЛЦАА
ХОЛБООНЫ САЙД**

Н.УЧРАЛ

Засгийн газрын 2023 оны 09 дүгээр
сарын 26-ны өдрийн 364 дүгээр
тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

ӨРГӨН НЭВТРҮҮЛЭГ ХӨГЖҮҮЛЭХ САНГИЙН ДҮРЭМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Өргөн нэвтрүүлэг хөгжүүлэх сан (цаашид “Сан” гэх)-ийн чиг үүрэг, удирдлага, зохион байгуулалттай холбогдсон үйл ажиллагааг зохицуулахад энэ дүрмийг баримтална.

1.2.Сангийн үйл ажиллагаа олон нийтэд ил тод байна.

Хоёр.Сангийн чиг үүрэг

2.1.Сан нь өргөн нэвтрүүлгийн хөгжлийг дэмжих, радио, телевизийн үндэсний бүтээл үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх зорилгоор Өргөн нэвтрүүлгийн тухай хуулийн 20.1-д заасан дараах чиглэлээр дэмжлэг үзүүлэх чиг үүрэгтэй:

2.1.1.өргөн нэвтрүүлгийн үйлчилгээг ард иргэдэд алслагдсан, сүлжээ хүрээгүй газарт хүртээмжтэй хүргэх;

2.1.2.үйлдвэрлэхэд өртөг өндөр үндэсний түүх, соёл, уламжлал, хүүхэд, танин мэдэхүйн нэвтрүүлэг бэлтгэн хүргэх;

2.1.3.өргөн нэвтрүүлгийн радио, телевизийн бүтээл үйлдвэрлэлийг дэмжих.

Гурав.Сангийн удирдлага, зохион байгуулалт

3.1.Сангийн удирдлагыг цахим хөгжил, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн (цаашид “Сангийн дарга” гэх) хэрэгжүүлнэ.

3.2.Сангийн дарга дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

3.2.1.сангийн жил бүрийн төсвийн талаарх саналыг тухайн жилийн төсвийн хүрээний мэдэгдэл болон улсын төсвийн төсөлд тусгуулахаар санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлэх;

3.2.2.сангийн хөрөнгийн зарцуулалтыг хариуцан удирдаж, хяналт тавьж, тайлагнах;

3.2.3.сангийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдлагаар хангах;

3.2.4.сангаас дэмжлэг үзүүлэх өргөн нэвтрүүлгийг хөгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жилийн төлөвлөгөө, төсвийг орон тооны бүс Хяналтын зөвлөлийн саналыг үндэслэн батлах;

3.2.5.сангийн төсвийг Төсвийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, бусад хууль тогтоомж, батлагдсан дүрэм, журмын хүрээнд захиран зарцуулах ажлыг удирдан зохион байгуулах;

3.2.6.санг төлөөлж бусад байгууллагатай харилцах;

3.2.7.энэ дүрэм болон холбогдох бусад хуулиар олгосон бүрэн эрхэд хамаарах асуудлаар тушаал гаргах;

3.2.8.орон тооны бус Хяналтын зөвлөлийн хуралдааны шийдвэрийг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх.

3.3.Сангийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг цахим хөгжил, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын холбогдох нэгжийн төрийн албан хаагч хариуцах бөгөөд дараах чиг үүргийг гүйцэтгэнэ:

3.3.1.сангаас дэмжлэг үзүүлэх өргөн нэвтрүүлгийг хөгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жилийн төлөвлөгөө, төсвийн төслийг боловсруулж, орон тооны бус Хяналтын зөвлөлийн саналыг авч, Сангийн даргад танилцуулах;

3.3.2.батлагдсан төлөвлөгөө, төсвийн хүрээнд өргөн нэвтрүүлгийг хөгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах;

3.3.3.санг төлөөлж бусад байгууллагатай харилцах ажлыг зохион байгуулж, Сангийн даргад дэмжлэг үзүүлэх;

3.3.4.сангийн орон тооны бус Хяналтын зөвлөлийн хуралдааныг зохион байгуулах, ажлын явц, биелэлтийг хэлэлцүүлэх, холбогдох үйл ажиллагааны уялдааг ханган ажиллах.

**Дөрөв.Сангийн үйл ажиллагааны зохион байгуулалт,
орон тооны бус Хяналтын зөвлөл,
түүний үйл ажиллагаа**

4.1.Сангийн хөрөнгө бүрдүүлэлт, зарцуулалт, түүний хөрөнгөөр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлтөд санал өгөх, сангийн үйл ажиллагаанд хөндлөнгийн хяналт тавих, зөвлөмж өгөх чиг үүрэг бүхий 11 гишүүнтэй орон тооны бус Хяналтын зөвлөл (цаашид “Хяналтын зөвлөл” гэх) ажиллана.

4.2.Сангийн дарга Хяналтын зөвлөлийн гишүүнийг 3 жилийн хугацаатай томилох бөгөөд дараах байгууллагын төлөөллөөс бүрдэнэ:

4.2.1.цахим хөгжил, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага;

4.2.2.боловсрол, шинжлэх ухааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага;

4.2.3.соёлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага;

4.2.4.Харилцаа холбооны зохицуулах хороо;

4.2.5.оюуны өмчийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага;

4.2.6.гэр бүл, хүүхдийн хөгжлийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага;

4.2.7.өргөн нэвтрүүлгийн телевизүүдийн төлөөлөл;

4.2.8.арилжааны телевизүүдийн төлөөлөл;

4.2.9.орон нутгийн телевизүүдийн төлөөлөл;

4.2.10.олон суваг дамжуулах үйлчилгээ эрхлэгчдийн төлөөлөл;

4.2.11.радиогийн үйлчилгээ эрхлэгч.

4.3.Хяналтын зөвлөлийн гишүүн нь аудит, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, оюуны өмч, боловсрол, шинжлэх ухаан, контент хөгжүүлэлт, санхүү, хөрөнгө оруулалт, хууль, эрх зүй, өргөн нэвтрүүлгийн чиглэлээр 3-аас доошгүй жил ажилласан ажлын туршлагатай Монгол Улсын иргэн байх бөгөөд энэ дүрмийн 4.2-т заасан байгууллагаас нэр дэвшүүлнэ.

4.4.Хяналтын зөвлөл дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж, зөвлөмж гаргана:

4.4.1.сангийн үйл ажиллагаа нь хуулиар тогтоосон зорилго, сангийн бодлого, “Өргөн нэвтрүүлэг хөгжүүлэх сан бүрдүүлэх, түүнийг зарцуулах журам”, энэ дүрэм болон бусад холбогдох журамд нийцэж байгаа эсэхийг тодорхойлох;

4.4.2.сангийн санхүүгийн аудитын дүгнэлт, төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтэд хийсэн үнэлгээний тайлан, зөвлөмжийн хэрэгжилттэй танилцах;

4.4.3.сангаас дэмжлэг үзүүлэх өргөн нэвтрүүлгийг хөгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жилийн төлөвлөгөө, төсвийн төсөлд санал өгөх;

4.4.4.Хяналтын зөвлөлийн гишүүнээс тодорхой асуудал хэлэлцүүлэхээр гаргасан саналыг хэлэлцэн шийдвэрлэх.

4.5.Хяналтын зөвлөлийн даргыг зөвлөлийн гишүүд дотроосоо олонхын саналаар сонгоно.

4.6.Хяналтын зөвлөлийн үйл ажиллагааны хэлбэр нь хуралдаан байх бөгөөд хуралдаан нь ээлжит болон ээлжит бус хэлбэртэй байна. Хуралдааныг Хяналтын зөвлөлийн дарга удирдан явуулна.

4.7.Ээлжит хуралдааныг улирал бүрийн эхний долоо хоногт, ээлжит бус хуралдааныг Хяналтын зөвлөлийн даргын товлосноор, эсхүл гишүүдийн гуравны нэгээс доошгүй нь санал болгосноор зарлан хуралдуулна.

4.8.Хуралдаанд Хяналтын зөвлөлийн 9-өөс дээш гишүүн оролцсон тохиолдолд хуралдааныг хүчинтэйд тооцно.

4.9.Хуралдаанд хууль дээдлэх, асуудлыг чөлөөтэй хэлэлцэж, цөөнхийн саналыг хүндэтгэн сонсох, олонхын саналаар, илээр санал хурааж шийдвэрлэх зарчмыг удирдлага болгоно.

4.10.Хяналтын зөвлөлийн шийдвэр нь тэмдэглэл хэлбэртэй байна. Зөвлөлийн хуралдааны тэмдэглэлд хуралдаанаар хэлэлцсэн асуудал, гаргасан шийдвэр, санал хураалтын дүн, сонирхлын зөрчилтэй холбоотой болон шийдвэрийн талаар зарчмын өөр санал гаргасан гишүүний тайлбар, гишүүдийн ирц зэргийг тусгана. Хуралдаанд оролцсон бүх гишүүд тэмдэглэлтэй танилцаж, гарын үсэг зурна.

4.11.Хяналтын зөвлөл нь сангийн тайлан, мэдээлэл, шаардлагатай бусад баримт бичгийг гаргуулан авах эрхтэй.

4.12.Зөвлөлийн гишүүн нь өөрийн болон өөрийн хамаарал бүхий этгээд, нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн хувийн ашиг сонирхолд нийцүүлэн сангийн хөрөнгийн зарцуулалт, төсөл, арга хэмжээний сонгон шалгаруулалтад хөндлөнгөөс нөлөөлөхийг хориглоно.

---оОо---

Засгийн газрын 2023 оны 09 дүгээр
сарын 26-ны өдрийн 364 дүгээр
тогтоолын 2 дугаар хавсралт

ӨРГӨН НЭВТРҮҮЛЭГ ХӨГЖҮҮЛЭХ САН БҮРДҮҮЛЭХ, САНГИЙН ХӨРӨНГИЙГ ЗАРЦУУЛАХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Өргөн нэвтрүүлэг хөгжүүлэх сан (цаашид “Сан” гэх)-гийн хөрөнгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, түүнд хяналт тавихад энэ журмыг баримтална.

1.2.Сан нь үйл ажиллагаандаа Өргөн нэвтрүүлгийн тухай хууль, Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, холбогдох бусад хууль тогтоомж, Өргөн нэвтрүүлэг хөгжүүлэх сангийн дүрэм болон энэ журмыг баримтална.

1.3.Сангийн хөрөнгөөр тухайн жилд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулахтай холбоотой энэ журмаар зохицуулснаас бусад харилцааг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулиар зохицуулна.

1.4.Сан нь үйл ажиллагаандаа Өргөн нэвтрүүлгийн тухай хуулийн 5.1-д заасан зарчмыг баримтлан ажиллана.

Хоёр.Сангийн хөрөнгийн эх үүсвэр, зарцуулалт

2.1.Сангийн хөрөнгө нь Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 21¹.1-д заасан дараах эх үүсвэрээс бүрдэнэ:

2.1.1.улсын болон орон нутгийн төсөв;

2.1.2.дотоодын аж ахуйн нэгжийн хандивын хөрөнгө;

2.1.3.бусад эх үүсвэр.

2.2.Сангийн хөрөнгийг Өргөн нэвтрүүлгийн тухай хуулийн 21¹.2-т заасан дараах арга хэмжээг санхүүжүүлэхэд зарцуулна:

2.2.1.өргөн нэвтрүүлгийн үйлчилгээг ард иргэдэд алслагдсан, сүлжээ хүрээгүй газарт хүртээмжтэй хүргэх;

2.2.2.үйлдвэрлэхэд өртөг өндөр үндэсний түүх, соёл, уламжлал, хүүхэд, танин мэдэхүйн нэвтрүүлэг бэлтгэн хүргэх;

2.2.3.өргөн нэвтрүүлгийн радио, телевизийн бүтээл үйлдвэрлэлийг дэмжих.

2.3.Сангийн тухайн жилд батлагдсан хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг дараах байдлаар төлөвлөж, санхүүжүүлнэ:

2.3.1.энэ журмын 2.2.1-д заасан төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд сангийн нийт хөрөнгийн арван таван хувь (15%)-ийг;

2.3.2.энэ журмын 2.2.2-т заасан төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд арилжааны радио, телевизийн үйлчилгээ эрхлэгчдэд сангийн нийт хөрөнгийн тавин хувь (50%)-ийг;

2.3.3.энэ журмын 2.2.2, 2.2.3-т заасан арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд Монгол Улсын нийт нутаг дэвсгэрт үйлчилгээ эрхлэх хүрээтэй радио, телевизийн үйлчилгээ эрхлэгчдэд сангийн нийт хөрөнгийн арван хувь (10%)-ийг, орон нутагт (аймаг) үйлчилгээ эрхлэх хүрээтэй радио, телевизийн үйлчилгээ эрхлэгчдэд сангийн нийт хөрөнгийн хорин таван хувь (25%)-ийг.

**Гурав.Сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл,
арга хэмжээг сонгон шалгаруулах,
санхүүжүүлэх**

3.1.Цахим хөгжил, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээ (цаашид “төсөл, арга хэмжээ” гэх)-ний сонгон шалгаруулалтыг жил бүрийн I улиралд багтаан зохион байгуулна.

3.2.Төсөл, арга хэмжээний сонгон шалгаруулах тухай зарыг санал хүлээн авахаас нэг сараас доошгүй хугацааны өмнө хэвлэл, мэдээллийн хэрэгсэл, байгууллагын цахим хуудсаар дамжуулан олон нийтэд мэдээлнэ.

3.3.Сонгон шалгаруулалтад оролцох хуулийн этгээдийн төсөл, арга хэмжээний санал нь дараах мэдээллийг агуулсан байна:

3.3.1.төрөөс өргөн нэвтрүүлгийн талаар баримтлах бодлого, холбогдох хууль тогтоомж, журамд нийцсэн эсэх;

3.3.2.төсөл, арга хэмжээний хүрээнд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа, цар хүрээ, ач холбогдол, урьдчилсан үр дүнгийн төсөөллийг үзүүлсэн мэдээлэл;

3.3.3.төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх туршлагын талаарх мэдээлэл;

3.3.4.төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ажлын болон санхүүгийн төлөвлөгөө, тооцоолол;

3.3.5.өмнө нь сангаас санхүүжилт авч байсан бол гэрээний биелэлт, үр дүнгийн талаарх тайлан мэдээ;

3.3.6.харааны, сонсголын, оюуны зэрэг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн хэрэгцээ, шаардлагад нийцсэн, хүртээмжтэй байх.

3.4.Цахим хөгжил, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь төсөл, арга хэмжээг сонгон шалгаруулах өргөн нэвтрүүлгийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн болон төрийн бус, мэргэжлийн байгууллагын төлөөллөөс бүрдсэн 9 хүний бүрэлдэхүүнтэй Ажлын хэсэг байгуулна. Бүрэлдэхүүнд Өргөн нэвтрүүлэг хөгжүүлэх сангийн дүрмийн 4.1-д заасан орон тооны бус Хяналтын зөвлөлийн гишүүн оролцуулахыг хориглоно.

3.5.Ажлын хэсэг нь Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, цахим хөгжил, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын стратеги төлөвлөгөөний зорилго, орон тооны бус Хяналтын зөвлөлөөс ирүүлсэн санал, зөвлөмж, энэ журмын 2.3-т заасан хуваарилалтад нийцүүлэн сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний саналыг хүлээн авах удирдамж, ажлын даалгаврыг боловсруулна.

3.6.Ажлын хэсэг нь төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх саналыг хүлээн авч дуусахаар тогтоосон хугацаанаас хойш 30 хоногийн дотор сонгон шалгаруулалтыг зохион байгуулна.

3.7.Ажлын хэсгийн хурлыг гишүүдийн 75-аас дээш хувь оролцсоноор хүчинтэйд тооцох бөгөөд төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх саналыг хуралд оролцож байгаа гишүүдийн олонхын саналаар шийдвэрлэж, сонгон шалгаруулалтын санал, дүгнэлтийг цахим хөгжил, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүнд танилцуулна.

3.8.Цахим хөгжил, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн энэ журмын 3.7-д заасан санал, дүгнэлтийг үндэслэн Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 23.1-д нийцүүлэн төсөл, арга хэмжээг санхүүжүүлэх шийдвэр гаргана.

3.9.Сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг санхүүжүүлэх шийдвэр гаргах албан тушаалтан ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд заасан журмын дагуу тухай бүр авч хэрэгжүүлнэ.

3.10.Энэ журмын 3.8-д заасан шийдвэрийн дагуу төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэгч этгээдтэй цахим хөгжил, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүнээс эрх олгосон удирдах албан тушаалтан гэрээ байгуулах бөгөөд гэрээний нөхцөлийг Иргэний хуульд заасныг баримтлан тохиролцоно.

3.11.Сангаас олгосон санхүүжилтийг зориулалтын дагуу зарцуулаагүй, гэрээний үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд гэрээг цуцалж, үлдэгдэл санхүүжилтийг олгохгүй, зориулалтын бусаар зарцуулсан хөрөнгийг эргэн төлүүлэх арга хэмжээ авна.

3.12.Сангаас төсөл, арга хэмжээг санхүүжүүлэхдээ Соёл урлагийг дэмжих сан, Кино урлагийг дэмжих сан, Шинжлэх ухаан, технологийн сан, Бүх нийтийн үүргийн сан зэрэг ижил төстэй зориулалт бүхий сангуудын үйл ажиллагаатай давхардуулан санхүүжилт олгохгүй.

3.13.Радио, телевиз нь олон сувагтай бол тухайн жилд нэг сувагт, тухайн радио, телевизээс хэд хэдэн нэвтрүүлэг, бүтээлийн санал ирүүлсэн бол нэг нэвтрүүлэг, бүтээлд дэмжлэг үзүүлнэ.

3.14.Өргөн нэвтрүүлгийн үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч хуулийн этгээд болон түүний хамаарал бүхий, нэгдмэл сонирхолтой өргөн нэвтрүүлгийн үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч хуулийн этгээдүүд энэ журмын 3.1-д заасан сонгон шалгаруулалтад оролцох санал ирүүлсэн бол тэдгээрээс зөвхөн 1 этгээдэд тухайн жил дэмжлэг үзүүлнэ.

Дөрөв.Гүйцэтгэлийг тайлагнах, хяналт тавих

4.1.Цахим хөгжил, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн сангийн бүрдүүлэлт, зарцуулалт, гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хууль, Өргөн нэвтрүүлгийн тухай хуульд заасан журмын дагуу тайлагнана.

4.2.Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, орон тооны бус Хяналтын зөвлөл гүйцэтгэлийн тайланд хяналт тавина.

4.3.Сангийн зарцуулалтын тайлан, сангийн үйл ажиллагааны үр дүнгийн тайлан, санхүүгийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, санхүүгийн тайлангийн тодруулга зэргийг Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 24.1-д заасны дагуу хагас, бүтэн жилээр гаргаж санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

4.4.Төсөл, арга хэмжээ тус бүрд зарцуулсан санхүүжилтийн хэмжээ, хүрсэн үр дүн, гүйцэтгэлийн хувь, үлдэгдэл санхүүжилт, бодлогын зорилтын хэрэгжилт, түүний үр нөлөөнд хийсэн дүгнэлт, төсөл, арга хэмжээний зорилго, эхлүүлэх, дуусгах хугацаа, төслийн зорилго хангагдаж байгаа байдал зэргийг тайлагнана.

4.5.Цахим хөгжил, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэлийн хяналт шалгалтыг төслийн үе шат бүрд хийж, үр дүнгийн тайланг хагас жил тутам орон тооны бус Хяналтын зөвлөлд танилцуулна.

4.6.Төрийн аудитын байгууллага сангийн зарцуулалтын тайланд Төрийн аудитын тухай хуульд заасны дагуу аудит хийж, дүгнэлт гаргана.

4.7.Цахим хөгжил, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага сангийн хөрөнгийн зарцуулалтын тухайн жилийн тайланг аудитын дүгнэлтийн хамт тайлан гарснаас хойш 20 хоногийн дотор хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд мэдээлнэ.

Тав.Бусад

5.1.Сангийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулсан, ашигласан албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 11 дүгээр
сарын 08-ны өдөр

Дугаар 401

Улаанбаатар
хот

Журам шинэчлэн батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, Соёлын тухай хуулийн 8.3-т заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Д.Нацагдоржийн нэрэмжит шагнал олгох журам”-ыг хавсралт ёсоор шинэчлэн баталсугай.

2.Журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, хяналт тавьж ажиллахыг Соёлын сайд Ч.Номинд даалгасугай.

3.Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан “Журам шинэчлэн батлах тухай” Засгийн газрын 2004 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн 124 дүгээр тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

СОЁЛЫН САЙД

Ч.НОМИН

Засгийн газрын 2023 оны 11 дүгээр
сарын 08-ны өдрийн 401 дүгээр
тогтоолын хавсралт

Д.НАЦАГДОРЖИЙН НЭРЭМЖИТ ШАГНАЛ ОЛГОХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Орчин үеийн утга зохиолыг үндэслэгч Д.Нацагдоржийн нэрэмжит шагналд нэр дэвшүүлэх, сонгон шалгаруулах, шагнал олгохтой холбогдсон үйл ажиллагааг энэ журмаар зохицуулна.

1.2.Д.Нацагдоржийн нэрэмжит шагналыг монголын утга зохиолын хөгжил, шинэчлэл болон ард түмнээ соён гийгүүлэх үйлсэд бодитой хувь нэмэр оруулсан бүтээл туурвисан зохиолч, яруу найрагч, судлаач, орчуулагч, шүүмжлэгч болон монголын утга зохиолыг гадаадад

сурталчлахад тодорхой хувь нэмэр оруулсан судлаач гадаадын иргэнд олгоно. Гадаадын иргэн нь монгол судлалын тэргүүлэх чиглэл болсон монголын түүх, хэл, соёл, ёс заншил, нүүдлийн соёл иргэншил, шашин, гүн ухааны судалгааг хийж нийтийн хүртээл болгосон байна.

1.3.Д.Нацагдоржийн нэрэмжит шагнал хүртсэн бүтээл нь соёлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад бүртгэгдэх бөгөөд Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн сан хөмрөгт хадгалагдана.

Хоёр.Шагналд нэр дэвшүүлэх

2.1.Д.Нацагдоржийн нэрэмжит шагналаар шагнуулахаар зохиолч, яруу найрагч, судлаач, орчуулагч, шүүмжлэгчийн нэрийг зохиол, бүтээлийн нь хамт дараах материалыг энэ журмын 3.4-т заасан хугацаанд, мөн журмын 3.1-д заасан комисст ирүүлнэ:

2.1.1.нэр дэвшүүлсэн зохиолчдын байгууллагын удирдлагын шийдвэр болон их, дээд сургууль, эрдэм шинжилгээний байгууллагын эрдмийн зөвлөлийн нэр дэвшүүлсэн тухай шийдвэр, хуралдааны тэмдэглэл;

2.1.2.уг бүтээлийг нэр дэвшүүлсэн үндэслэл, бүтээлийн онцлогийн талаарх удирдах болон эрдмийн зөвлөлийн дүгнэлт, танилцуулга;

2.1.3.бүтээлийн болон шагналд нэр дэвшигчийн тодорхойлолт, анкет.

2.2.Монголын утга зохиолыг гадаадад сурталчлахад тодорхой хувь нэмэр оруулсан судлаач гадаадын иргэний нэр дэвшсэн бүтээлд гадаад, дотоодод үнэлэгдэж, судлагдсан байдлыг хавсаргана.

Гурав.Сонгон шалгаруулах комиссын үйл ажиллагаа

3.1.Д.Нацагдоржийн нэрэмжит шагналд нэр дэвшигчийн бүтээлд үнэлгээ өгөх, дүгнэлт гаргах үүрэг бүхий орон тооны бус комиссыг соёлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн тухайн оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор байгуулж, шагналд нэр дэвшүүлэх бүтээлийг сонгон шалгаруулах удирдамжийг батална.

3.2.Комисс нь соёлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв болон төрийн захиргааны байгууллага, зохиолчдын хамтын удирдлагын байгууллага, зохиолч, яруу найрагч, судлаач, шүүмжлэгч, эрдэмтдийн

төлөөллөөс бүрдсэн 7-оос доошгүй гишүүнтэй байна. Комиссын гишүүдэд дараах шаардлагыг тавина:

3.2.1.салбартаа хүлээн зөвшөөрөгдсөн зохиолч, яруу найрагч, судлаач, шүүмжлэгч, соёл судлалын эрдэмтэн, соёлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв болон төрийн захиргааны байгууллагын асуудал хариуцсан төрийн албан хаагч байх;

3.2.2.салбартаа 5-аас доошгүй жил ажилласан байх;

3.2.3.аливаа мэргэжлийн ёс зүйн зөрчил, зохиогчийн эрхийн зөрчилгүй байх.

3.3.Комисс нь батлагдсан удирдамжийг олон нийтэд 30-аас доошгүй хоногийн хугацаатай мэдээлнэ.

3.4.Комисс нь Д.Нацагдоржийн нэрэмжит шагналд нэр дэвшүүлсэн материалыг тухайн оны 09 дүгээр сарын 01-ний өдрийн дотор хүлээн авч, сонгон шалгаруулалтын ажлыг тухайн оны 11 дүгээр сарын 01-ний өдрийн дотор зохион байгуулна.

3.5.Комиссын гишүүд хуралдаанд оролцох үүрэгтэй бөгөөд нийт гишүүдийн дөрөвний гурваас доошгүй хувь нь хүрэлцэн ирсэн тохиолдолд хуралдаан хүчинтэйд тооцно. Хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас хуралдаанд ирэх боломжгүй тохиолдолд хуралдаанаас өмнө мэдэгдэх үүрэгтэй бөгөөд хуралдаанд оролцсон гишүүдийн саналыг илээр хурааж, гуравны хоёроос дээш хувийн саналаар дүгнэлт гаргана.

3.6.Хуралдаанд оролцсон бүх гишүүд гарын үсэг зурснаар комиссын дүгнэлт баталгаажна.

3.7.Комиссын гишүүн нь өөрөө нэр дэвшсэн тохиолдолд ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор гишүүнээс татгалзах үүрэгтэй.

3.8.Комиссын дүгнэлтийг үндэслэн соёлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн шагнал олгох шийдвэрийг тушаалаар баталгаажуулна.

3.9.Комисс нь нарийн бичгийн даргатай байх бөгөөд хуралдааны тэмдэглэл, бүтээлд өгсөн үнэлгээ, дүгнэлтийг холбогдох баримт бичгийн хамт зохих журмын дагуу архивд шилжүүлнэ.

Дөрөв.Шагнал гардуулах

4.1.Шагналыг хоёр жилд нэг удаа 3 хүртэл зохиолч, яруу найрагч, орчуулагч, шүүмжлэгч, уран бүтээлчид олгох бөгөөд Их зохиолчийн мэндэлсэн өдрөөр гардуулна.

4.2.Шагналыг их зохиолч Д.Нацагдоржийн дүр бүхий тэмдэг, гэрчилгээ, мөнгөн шагнал дагалдана. Мөнгөн шагналын хэмжээ 3,000,000.00 (гурван сая) төгрөг байна.

---o0o---

Хаяг:

“Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн редакц
Улаанбаатар-14201, Төрийн ордон 124 тоот
И-мэйл: turiin_medeel@parliament.mn

Утас: 262420

Хэвлэлийн хуудас: 3

Индекс: 200003